

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/85/2017
Identifikačné číslo spisu:	8112011767
Dátum vydania rozhodnutia:	24.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8112011767.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 24. októbra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Y. P. spol. pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 2. októbra 2014, sp. zn. 7To/2/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Y. P. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 2. decembra 2013, sp. zn. 3T/90/2012, bol obvinený Y. P. uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 5. februára 2012 asi o 14.30 hodine v O. v obchodnom centre E. na P. ceste XX predal E. X. Y. W. (agent v trestnej veci) bankovku s nominálnou hodnotou 100,00 eur, číslo XXXXXXXXXXXX séria L, ako vzorku falošnej bankovky za sumu 40,00 eur, ktorú mu zabezpečil z neznámeho zdroja Y. P. a ktorá bola podľa odborného posudku Národnej banky Slovenska a aj znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru číslo PPZ-KEU-BA-EXP-2012/1701 falzifikátom; následne Y. P. zabezpečil, z neznámeho zdroja, po predchádzajúcej dohode s E. X. bankovky v počte 60 kusov s nominálnou hodnotou 500,00 eur rôznych čísel série X, ktoré dňa 29. marca 2012 asi o 15.20 hodine v F. v obchodnom centre P. na Q. ulici číslo X/Y. predal spolu s E. X. Y. W. (agent v trestnej veci) za sumu 12 000,00 eur; bankovky s celkovou nominálnou hodnotou 30 000,00 eur boli podľa odborného posudku Národnej banky Slovenska a aj znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru číslo PPZ-KEU-BA-EXP-2012/5926 falzifikátmi; peňažné prostriedky v sume 12 000,00 eur si Y. P. a E. X. rozdelili.

Prvostupňový súd obvinenému uložil podľa § 270 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 13 (trinásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon testu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky.

Proti vyššie citovanému rozsudku podal obvinený odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením z 2. októbra 2014, sp. zn. 7To/2/2014, tak, že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Proti druhostupňovému rozsudku podal obvinený v zákonnej lehote prostredníctvom obhajcu dovolanie, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Tr. por., ktoré doplnil podaním z 1. októbra 2017. V podanom dovolaní, ako aj v jeho následnom doplnení poukázal na opakovanú námietku obhajoby spočívajúcej v tom, že v predmetnej trestnej veci bol orgánmi činnými v trestnom konaní použitý agent provokatér, ktorý iniciatívne vyvolával trestnú činnosť. Podľa názoru obvineného je neprípustné, aby orgány štátu iniciatívne zasahovali do skutkového deja trestnej činnosti. Obvinený dal do pozornosti najvyššiemu súdu výpoveď agenta, z ktorej vyplýva, že už pri prvom stretnutí s obžalovaným X. kúpil od menovaného pervitín v hodnote 500,- eur. Následne sám agent uviedol, že navrhoval obžalovanému X., aby mu zatelefonoval, keď bude mať falošnú bankovku. Po tomto stretnutí agent odovzdal vyšetrovateľovi šesť kusov plastových sáčkov s bielou kryštalickou látkou. Podľa názoru obvineného, v momente, keď agent obdržal od obvineného ďalší pervitín v hodnote 200,- eur, falošnú bankovku s nominálnou hodnotou 100,- eur, mali orgány činné v trestnom konaní postupovať podľa ustanovení Trestného poriadku a začať vo veci trestné stíhanie súčasne so vznesením obvinenia. V predmetnej veci totiž vytvorila polícia podmienky na to, aby za účelom navýšenia objemu falošných bankoviek aktívne zasiahla prostredníctvom agenta čo do určenia právnej kvalifikácie trestného činu (§ 270 ods. 3 Tr. zák.) ako aj výmery trestnej sadzby. Je toho názoru, že bez aktívnej účasti agenta a vyšetrovateľa by v danom prípade nedošlo k spáchaniu trestného činu. Zdôraznil, že postup, aký zvolil vyšetrovateľ je excesom z limitov zákonného trestného stíhania. Pritom zákaz tzv. policajnej provokácie bol už opakovane deklarovaný v judikatúre Slovenskej i Českej republiky a rovnako aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. Podľa názoru obvineného, samotné konanie agenta bolo v rozpore s obsahom príkazu na jeho použitie, podľa ktorého sa agent mal zúčastňovať obchodných stretnutí, ktorých predmetom bude kúpa a predaj drog a falošných bankoviek. Ďalej namietal, že príkaz v žiadnom prípade neobsahoval poverenie agenta na iniciatívnu a provokačnú činnosť za účelom rozšírenia samotného rozsahu trestnej činnosti. Obvinený poukázal aj na samotný spôsob výsluchu agenta na hlavnom pojednávaní cez telemosť, čím bolo znemožnené posúdenie jeho hodnovernosti v jeho výpovediach, v dôsledku čoho podľa obvineného došlo k porušeniu práva na obhajobu.

V súvislosti s dôvodom dovolania uvedenom v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uviedol, že v danej trestnej veci nepochybne existujú znaky nezákonného získania dôkazov v rozpore s § 117 Tr. por. Ani samotný verejný záujem nemôže odôvodniť použitie dôkazov získaných policajnou provokáciou. Obvinený tiež uviedol, že za zákonný dôkaz nemožno považovať ani obsah získaný informačno-technickými prostriedkami, nakoľko neboli predložené v celosti, ale iba ich vybraná selekcia. Zdôraznil, že úplnosť záznamu telekomunikačnej prevádzky je esenciálnou podmienkou zákonnosti tohto dôkazného prostriedku. Ďalej uviedol, že výpoveď svedka H. Q. ako aj ďalšie dôkazy zabezpečené v súvislosti s jeho činnosťou, sú procesne nepoužiteľné, keďže vystupoval vo faktickom, nie právne (procesne) podloženom postavení agenta.

Naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. považuje obvinený v tom, že z rozhodnutia súdov nie je zrejmé, na základe akého dôkazu dospeli súdy oboch stupňov k záveru, že obvinený mal zabezpečiť bankovku v hodnote 100,- eur z neznámeho zdroja. Zároveň namietal porušenie zásady totožnosti skutku, nakoľko súd môže rozhodovať len o skutku uvedenom v obžalobnom návrhu, pričom nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe. Pokiaľ bola obžaloba

podaná pre dva skutky, mal súd podľa obvineného o týchto dvoch skutkoch rozhodnúť a v žiadnom prípade súdu neprináležalo meniť obžalobné vymedzenie skutku.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby najvyšší súd vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por., § 322 ods. 1 Tr. por., § 270 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v neprospech obvineného Y. P. a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaním z 31. októbra 2017, v ktorom uviedla, že dôkazy získané a vykonané v prípravnom aj súdnom konaní sú validnými a použiteľnými dôkazmi vo vzťahu k obom obvineným, a to Y. P. aj E. X.. K použitiu agenta pri odhaľovaní trestnej činnosti v predmetnej trestnej veci pristúpili orgány činné v trestnom konaní z dôvodu existencie dôvodného podozrenia, že v čase podania návrhu na vydanie príkazu na použitie agenta sa presne neustálené osoby dopúšťajú trestnej činnosti tak, ako je to uvedené v podnete vyšetrovateľa Policajného zboru a návrhu prokurátorky na vydanie príkazu na použitie agenta. Záujem predat' falošné bankovky a aj pervitín potencionálnym kupcom prejavil obvinený E. X. pred svedkom H. Q. a táto jeho vôľa je zrejماً aj z jeho správania pred agentom už počas ich prvého osobného stretnutia, ktoré zhodne so zvukovým a obrazovo-zvukovým záznamom opisuje vo výpovedi agent a aj svedok H. Q.. Polícia konala na základe informácie svedka H. Q., ktorý v prípravnom konaní aj v konaní pred súdom potvrdil, že bol tou osobou, ktorá polícii poskytla informácie o páchaní trestnej činnosti obvineným a ďalšími osobami, ktoré zabezpečujú z nezisteného zdroja falošné bankovky a aj pervitín a majú záujem o zabezpečenie kupujúcich, odberateľov.

Ďalej uviedla, že iniciatíva na predaj falošných bankoviek vyšla zo strany obvineného E. X., ktorý sa obrátil na svedka H. Q., či nepozná niekoho, kto by mal záujem o kúpu pervitínu a falošných bankoviek. Agent Y. W. kontaktoval obvineného E. X. až po tom, ako tento hľadal kupca falošných bankoviek a práve obvinený X. vyzval agenta, aby mu povedal, akú sumu bankoviek požaduje. Záujem na predaji bankoviek v uvedenej sume obaja obvinení nepopreli a ešte predostreli agentovi možnosť kúpy akéhokolvek množstva bankoviek (dňa 29.3.2017 odsúdený Y. P. uviedol agentovi, že má k dispozícii 170 000 Eur v 500 eurových bankovkách a ak ich agent kúpi za 70 000 eur, tak mu bude vedieť dať vyrobiť falošné bankovky v nominálnych hodnotách, aké bude chcieť). Okrem toho, keď agent Y. W. znížil žiadanú a skôr uvedenú sumu z 30 000 Eur na 3 000 Eur, obvinený Y. P. reagoval agresívne a počas telefonického rozhovoru s obvineným E. X. sa vyhrážal agentovi Y. W., že ak nezoberie dohodnuté množstvo, tak uvidí. Množstvo falošných bankoviek, ktoré malo byť obstarané, teda ponechali obvinení na kupujúcom a ten bol limitovaný jeho finančnými možnosťami, pričom prvá falošná bankovka, ktorá bola agentovi odovzdaná obvineným E. X. bola ponúkaná ako vzorka pre kupujúceho, ktorý sa až po tom ako falzifikát vyhodnotí, vyjadrí k výške požadovanej sumy falošných bankoviek.

Podľa názoru prokurátorky, vzhľadom na latentné správanie sa obvinených, ktorí používali SIM karty registrované na tretie osoby, sofistikovane zaobchádzali (skrývanie, predaj) s pervitínom a napokon aj spôsob, akým mal obvinený E. X. záujem zabezpečiť odberateľa falošných bankoviek, odôvodňoval použitie prostriedkov operatívno-pátracej činnosti a informačno-technických prostriedkov, ich použitie v danom trestnom konaní bolo v súlade so zásadou subsidiarity. V súvislosti s obvineným uvádzanými námietkami obsiahnutými pod bodom 3) podaného dovolania uviedla, že s týmito sa argumentačne vysporiadal aj odvolací súd na stranách 18 až 20 napadnutého rozhodnutia, preto poukázala na tam uvedenú argumentáciu. Ďalej zdôraznila, že svedok H. Q. nezasahoval do skutkového deja. Po tom ako sa ho pýtal obvinený E. X., či nepozná niekoho, kto by mal záujem o falošné bankovky alebo pervitín, svedok len sprostredkoval stretnutie agenta s obvineným, nakoľko agent Y. W. nemal telefonický kontakt na obvinených až do chvíle, keď obvinený E. X. poskytol agentovi svoje telefónne číslo. Práve obvinení určovali spôsob komunikácie s agentom a aj okolnosti stretnutí.

Dôkazy vykonané okresným súdom v predmetnej trestnej veci považuje prokurátorka za úplné a rešpektujúce právo na spravodlivé konanie. Na základe uvedeného mala za to, že vo veci nie sú splnené dôvody dovolania, na ktoré obvinený v podanom dovolaní poukázal a z tohto dôvodu navrhla najvyššiemu súdu, aby na neverejnom zasadnutí rozhodol podľa § 382 <. písm. c/ Tr. por., nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por., dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní obvineného je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že dovolanie nie je teda prostriedkom určeným na revíziu, či nápravu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa.

V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky právo na obhajobu podľa dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. znamená vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to, ktoré štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby, pri vykonávaní procesných

úkonov bez prítomnosti obhajcu a pod.

Rovnako nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené pod č. 7 v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

V posudzovanej veci naplnenie tohto dovolacieho dôvodu považoval obvinený Y. P. v spôsobe zasahovania policajných orgánov do skutkového deja a vykonania výsluchov agenta na hlavnom pojednávaní. Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvineným uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. neobstoí.

Dovolací súd po preskúmaní ďalších obvineným uplatnených dovolacích dôvodov (podľa § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por.), ktorými sa už predtým iný dovolací súd zákonným spôsobom zaoberal, zistil ich nedôvodnosť. Najvyšší súd preto v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 6. decembra 2017, sp. zn. 2 Tdo 90/2015, a tam uvedené skutočnosti nie je potrebné opakovane uvádzať.

Dovolací súd nezistil žiaden dovolací dôvod, na základe ktorého by mohol vyhovieť obvinenému a zrušiť napadnuté rozhodnutie, a preto dovolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.